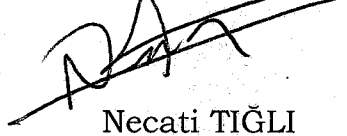

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın Bekir Pakdemirli tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırmasını dilerim.
26.04.2019

Necati TİĞLİ
Giresun Milletvekili

Dünya fındık üretiminin % 75'ini gerçekleştiren ülkemiz, üretmiş olduğu fındığın % 85'ini ihraç etmektedir. Tarımsal ürün ihracatımızda ise yaklaşık % 15 - 20'lik payı tek başına sağlayan fındık, ülkemize getirdiği döviz girdisinin tamamını milli kaynaklardan sağlamaktadır.

Eğimli arazilerde, yaşlı fındık ocaklarının bulunduğu bölgelerimizde yapılan üretimle, taban arazilerde, genç fidan fındıklıkların bulunduğu bölgelerde yapılan üretimin maliyeti, birim alandan elde edilen ürün miktarı büyük oranda farklılıklar göstermektedir.

Ülkemizde birim alandan elde edilen fındık miktarı 60 - 120 kg arasında değişirken bu miktar İtalya'da 150 kg, Amerika'da 250 - 300 kg, İspanya'da 200 - 350 kg arasındadır.

Son 10 yıllık verileri dikkate aldığımızda fındık üretim alanlarımız 45 bin hektar, ağaç sayımız ise 22 milyon civarında bir artış göstermiş olmasına rağmen verimde yaklaşık 125 bin ton düşüş meydana geldiği ifade edilmektedir.

Bu verilerden anlaşılacağı gibi en önemli sorunumuz fındık üretim alanı veya ağaç sayısını artırmaktan ziyade birim alandan elde edilen ürünün verim ve kalitesini artırmaktır.

Yaşlı fındık bahçelerinin genç fındıklıklara göre büyük orana sahip olduğu Doğu Karadeniz Bölgesi ve özellikle Giresun ilinde bahçelerin yenilenmesi, gençleştirilmesi, yeniden dikim konusunda AKP hükümetlerinin çalışma, hazırlık yapıldığı açıklamalarının üzerinden yıllar geçmesine rağmen dikkate değer bir gelişme sağlanamadığı görülmektedir. Dünyanın en kaliteli fındığının üretildiği Giresun'da yaşlı fındık bahçelerinin yenilenmesi, birim alandan elde edilen ürün miktarının artırılması yıllardır tartışılan önerilerinden ziyade ilimizde ve bölgemizde bu hususta pratikte kat edilen mesafe ve sahada yürütülen çalışmaların, üreticimize sağlanan ve sağlanacak desteğin neler olduğu üzerinde çalışmalar yürütülmelidir.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) tarafından Ordu'da 11-12 Nisan 2019'da gerçekleştirilen "Ulusal Fındık Çalıştayı"nın sonuç bildirgesinde de yıllardır acil çözüm bekleyen konular da dâhil olmak üzere hayata geçirilmesi gereken öneriler sıralanmıştır.

12027

Çalıştay sonunda yaptığınız konuşmanızda "...*fiyat işi bugünün işi değil. Hasada doğru tekrar konuşuruz...*" ifadelerini kullandınız. Fiyata ilişkin yaptığınız bu açıklamayı bir önceki yıl dar gelirli üreticimiz ürününü sattıktan, mağdur olduktan sonra TMO'nun devlet adına destekleme alımına ancak 1 Kasım 2018'de başlaması ve fındık rekoltesine ilişkin piyasada üreticimiz aleyhine yaratılmak istenen manipülasyonu ve sürecini hatırlatmamızı gerekli kılmaktadır.

30 Temmuz 2018 tarihinde rekolteye ilişkin yanıtlamanız üzere verdiğim soru önergeme, 25 Aralık 2018 tarihinde verdiğiniz yanıtta **"farklı rekolte açıklamalarının fındık sektöründe fiyat dalgalanmalarına sebep olduğu ve Rekolte Tespit Komisyonunun yapacağı tespitin yalnızca Bakanlık tarafından kamuoyuna duyurulacağını"** ifade etmiştiniz.

Fakat; konuya ilişkin farklı menfaat ve çıkar grupları her türlü manipülasyonu yaptıktan, üretici fındığını düşük fiyattan pazara indirdikten sonra rekoltenin 515 bin ton olarak gerçekleşeceği açıklamanız ise **"atı alan Üsküdar'ı geçti"** dedirtmiştir.

Yine serbest fındık piyasasında üretici fındığını yok pahasına maliyetinin de çok altında satmak zorunda kalırken, devletin destekleme alımı yapması çağrılarına kulak tıkayan iktidar üretici fındığını sattıktan sonra 1 Kasım 2018 tarihinden sonra destekleme alımı yapmaya başlamıştır.

Yine kimi kesimlerin daha önceki yıllarda da yaptığı gibi Nisan ayının sonuna geldiğimiz, üreticinin elinde fındık kalmadığı dönemde fındık fiyatının serbest piyasada bir miktar yükselmesi karşısında bunu üreticiyle alay edencesine iktidarın fındık politikasına yönelik bir başarı olarak sunma girişimi dikkati çekmektedir.

Buna ilişkin olarak;

1. 2018 yılının rekolte tespitini geç açıklama sebebiniz neydi?
2. Bir önceki yıl ki rekolte tespitini fındık toplandıktan, pazara indikten ve satıldıktan sonra yapmıştınız. Dolayısıyla bu sorumuza zamanında cevap vermeniz ve hasat dönemine yetişmesi için şimdiden soruyoruz. 2019 yılının fındık hasadına ilişkin rekolte tespitiniz nedir?
3. Rekolte tespitini ne zaman duyurmayı planlıyorsunuz? Bakanlık dışında rekolte açıklayan kurum ve şirketlerin manipülasyonunun önüne nasıl geçilecek?
4. Geçtiğimiz yıl Bakanlığın ve TÜİK'in açıklamasından önce rekor düzeylerde rekolte tespiti yaparak kamuoyu ile paylaşan hangi kurum ve şirket hakkında yaptırım uyguladınız? Üretici aleyhine manipülasyona sebep olan bu şirketlere herhangi bir yaptırım uygulamamanızın sebebi nedir?

12027

5. Destekleme alımının fındığın pazara inmeye başladığı tarihlerden önce açıklanması düşünülmekte midir?
6. Alan bazlı destek ödemesi devam edecek midir? Alan bazlı verilen desteklerin yerine fındık bahçelerinin gençleştirilmesi mi düşünülmektedir? Yine aynı şekilde alan bazlı destek ödemesi yerine ürün bazlı destek ödemesi planlanmakta mıdır? Sağlanan desteğin üreticimizi mağdur etmeden, verim ve kaliteyi arttıracak şekilde düzenlenmesi konusunda neler yapılacaktır?
7. Doğu Karadeniz bölgesindeki yaşlı fındık bahçelerinin yenilenmesi, gençleştirme faaliyetlerine geçileceği açıklanmasının üzerinden geçen 6-7 yıl zarfında halen bu niyet beyanının bir geçerliliği var mıdır?
8. Ekonomik ömrünü yitirmiş bahçelerin belirli bir plan dâhilinde yeniden dikilmesi gerektiği konusu her Fındık Çalıştayında bir öneri olarak sunulmak yerine Bakanlığın yenileme çalışmalarına başladığını açıkladığı yıllar öncesinden bu güne kaç dekar fındık bahçesi yenilenmiştir?
9. Bu çalışmalar için en acil hareket edilmesi gereken Doğu Karadeniz ve özellikle en yaşlı bahçelerin yer aldığı Giresun ilinde kaç hektar fındık bahçesi yenilenmiş bu kapsamda kaç üreticimize ne miktarda yardım sağlanmıştır?